

Aan de de raad

datum 1 november 2024
uw brief/kenmerk
zaaknummer 204148
behandeld door Rob Meijer
betreft stand van zaken jeugdbescherming
bijlage(n) 2

Beste leden van de raad,

Met deze brief informeren wij u over de laatste ontwikkelingen in de jeugdbescherming in onze regio (regio Zuid West 4). In januari informeerden wij u eerder over dit onderwerp (ZK 204148). Hieronder vatten we de belangrijkste ontwikkelingen samen. In de bijlage gaan we dieper op deze ontwikkelingen in.

1. Landelijke ontwikkelingen

De caseloadbelasting per medewerker wordt verlaagd van 14 naar 12 kinderen per jeugdbeschermer. Dit wordt deels door het Rijk en deels door gemeenten gefinancierd. Een structurele landelijke oplossing van de problematiek in de keten rondom Huiselijk Geweld en Kinder mishandeling wordt in 2025 of 2026 verwacht van de invoering van het Toekomstscenario Kind- en gezinsbescherming.

2. Ontwikkelingen in de jeugdbeschermingsregio Zuid West 4

In Holland Rijnland zijn tot en met 2026 extra middelen beschikbaar gesteld om de caseload belasting per medewerker structureel te verlagen. Vanwege de krapte op de arbeidsmarkt zijn de afgelopen 2 jaar aankomend jeugdbeschermers aangetrokken die vervolgens doorgroeien naar volwaardig jeugdbeschermer.

Er is een in- en doorstroomteam ingezet zodat binnen de wettelijke termijn van vijf dagen na de uitspraak van de kinderrechter een (tijdelijke) jeugdbeschermer aan het gezin kan worden gekoppeld voor het treffen van de meest urgente maatregelen. Op iets langere termijn krijgt het gezin een vaste jeugdbeschermer.

3. Ontwikkelingen in de regio Holland Rijnland

Ook in de veiligheidsketen is sprake van wachttijden. Binnen Holland Rijnland wordt hoge prioriteit gegeven aan het terugdringen van wachttijden.

Het aantal kinderen in Holland Rijnland met een jeugdbeschermingsmaatregel is in 2022 t.o.v 2021 gedaald met 7% (landelijk 6 %). In Nieuwkoop bleef het aantal stabiel. De zogenaamde doorbraakaanpak houdt in dat kinderen met een jeugdbeschermingsmaatregel zo snel mogelijk

De wettelijke publicaties vindt u op [overheid.nl](https://www.overheid.nl). Abonneer u via www.overheid.nl/berichten-over-uw-buurt.

Gemeente Nieuwkoop

Telefoon:

14 0172 (geen netnummer nodig)

Bezoekadres:

Postadres:

Klant Contact Centrum, Teylersplein 1

Postbus 1

info@nieuwkoop.nl

2441 LE Nieuwveen

2460 AA Ter Aar

www.nieuwkoop.nl

Volg de gemeente op Facebook: <https://facebook.com/GemeenteNieuwkoop> of twitter: <https://twitter.com/gemnieuwkoop>

passende hulp krijgen. In Holland Rijnland stonden in juli 2023 15 kinderen op de doorbraaklijst. Vanuit Nieuwkoop stonden in juli nul kinderen op de doorbraaklijst.

3. Ontwikkelingen in Nieuwkoop

Vanuit de werkwijze “samenwerken aan veiligheid” is een jeugdbeschermer direct aan het JGT-Nieuwkoop verbonden. Hierdoor kan scherper worden afgewogen voor welke cliënten een maatregel helpend zou zijn en hoe we op een goede manier de wachttijd voor de start van het jeugdbeschermingstraject kunnen overbruggen.

Tot slot

Binnen regio Zuid West 4 gaan we verder om te komen tot structurele verbeteringen in de jeugdbeschermingsketen. Doel is om processen te verbeteren, veranderingen te borgen, van elkaar te leren en het werkklimaat voor de medewerkers in de jeugdhulpketen te verbeteren. Wij blijven u informeren over de ontwikkelingen.

Met vriendelijke groet,

burgemeester en wethouders van Nieuwkoop

Robbert-Jan van Duijn
Burgemeester

Nicolette Caspers
Gemeentesecretaris

Bijlage 1 bij de brief over : Stand van jeugdbescherming van 24 oktober 2023.

Inleiding

De problematiek in de jeugdbeschermingsketen^[1] is groot. Jeugdigen met een jeugdbeschermingsmaatregel wachten vaak lang op passende hulp, de werkdruk voor de jeugdbeschermers is hoog en er is krapte op de arbeidsmarkt. Dit is een landelijk probleem en de regio Zuid west (4 ZW4)^[2] (de regio waartoe ook Nieuwkoop behoort) is hierop geen uitzondering. Onlangs heeft de Inspectie Gezondheidszorg en Jeugd dit nogmaals onder de aandacht gebracht^[3]. De regio ZW4 werkt samen met de 3 Gecertificeerde Instellingen (GI's)^[4] om deze kinderen en gezinnen te beschermen. Belangrijk daarbij is de meest kwetsbare jeugdigen en gezinnen tijdig de juiste ondersteuning te geven en hen perspectief voor de toekomst te bieden. In deze raadsbrief informeren wij u over:

1. De landelijke ontwikkelingen in de jeugdbescherming
2. De regionale ontwikkelingen in ZW 4
3. De ontwikkelingen in de regio Holland Rijnland
4. Eventueel: de ontwikkelingen in de eigen gemeente

1. Landelijke ontwikkelingen

De werkdruk in de jeugdbescherming

Door de hoge werkdruk van de jeugdbeschermers en ook de stroom van negatieve publiciteit was er vorig jaar bij de GI's een vicieuze cirkel van hoge uitstroom ontstaan waardoor de werkdruk door vacatures en inwerken van nieuwe krachten nog groter werd. Om deze vicieuze cirkel te doorbreken heeft het onderzoeksbureau Significant in opdracht van het Ministerie van Justitie en Veiligheid en in samenwerking met de VNG en GI's twee gedegen rapporten gepubliceerd in januari 2023^[5]. Belangrijk hierin is een kwaliteitskader met prestatiebeschrijvingen voor de 2 grootste diensten van de GI's (ondertoezichtstelling/ OTS en de voogdij-maatregel). De rapporten concluderen dat een gemiddelde caseload van 12,5 kinderen per fte jeugdbeschermer het maximum is om de werkdruk van de medewerkers gezond te houden. Voor de regio ZW4 betekent dit nog een extra verlaging van de caseload van de jeugdbeschermers ten opzichte van de huidige situatie met een caseload van ongeveer 1 op 14. Het benodigde financiële plaatje hiervoor is onderwerp van landelijk gesprek. Het rijk heeft met de Voorjaarsnota van 2023 extra budget ter beschikking gesteld, maar verwacht van gemeenten ook cofinanciering. Ook wordt de werkdruk van de GI's verlaagd. Uitgegaan wordt van een caseload van 12 kinderen per fte jeugdbeschermer. Er wordt stapsgewijs naar deze norm toegewerkt in 2024.

De financiering op rijksniveau

Rijk en VNG zijn zoals gezegd in gesprek over de financiering die nodig is om te komen tot een lagere caseload. Hierbij is het ook van belang dat er duidelijkheid komt over een eventueel landelijk tarief, de bekostigingsvorm van GI's, de caseloadnorm en de totale kosten voor jeugdbescherming.

Onderstaande landelijke bedragen zijn voor de verlaging van de werkdruk van de jeugdbescherming (in miljoenen euro's, de uit te keren bedragen per gemeente zijn nog niet bekend):

	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028
Brief ministerie Justitie en Veiligheid sep'22 (Rijk)	10	10	10	10			
Bijdrage gemeentefonds		10					
Voorjaarsnota 2023 (Rijk/ ministerie VWS)		43	50	50	50	50	50
Totaal	10	63	60	60	50	50	50

De bedragen uit de voorjaarsnota 2023 kunnen niet in zijn geheel aan caseloadverlaging besteed worden; het Rijk komt met een rekenregel en wil ook een gedeelte bestemmen voor invoering van een landelijke tarief voor GI's en voor verbetering van de rechtspositie van de betrokkenen. Hoewel het exacte bedrag nog niet is berekend voor de caseloadverlaging naar een ratio van 1 jeugdbeschermer op ongeveer 12 cliënten, verwachten Rijk en VNG daarvoor jaarlijks meer dan € 100 miljoen nodig te hebben.

De nu bekendgemaakte extra rijksmiddelen zijn dus niet genoeg voor de financiering van de voorgestelde caseloadverlaging. De VNG heeft daarbij de inzet om het dekkingstekort te betrekken bij de financiële afwikkeling van de Hervormingsagenda. Dit houdt in dat de gemeenten bij die afwikkeling worden gecompenseerd voor de middelen die zij nu inbrengen voor de caseloadverlaging (zoals nu al in ZW 4 gebeurt).

Wetgevingstraject Toekomstscenario Kind- en gezinsbescherming

Een structurele oplossing van de problematiek in de keten rondom Huiselijk Geweld en Kindermishandeling wordt verwacht van de invoering van het Toekomstscenario Kind- en gezinsbescherming. Hiermee worden dubbelingen in het werk voorkomen en kan er door lokale teams meer worden gedaan aan de veiligheid binnen gezinnen, in samenwerking met een Regionaal Veiligheidsteam (samenvoeging van Veilig Thuis, de GI's en de Raad voor de Kinderbescherming). Ofwel, met minder personeelsinzet en kortere doorlooptijden wordt de onveiligheid binnen gezinnen beter en gericht aangepakt. De wetgeving voor de invoering van het Regionaal Veiligheidsteam wordt naar verwachting eind 2024 aan de Tweede Kamer aangeboden. Invoering van het Toekomstscenario wordt in de loop van 2025 of 2026 verwacht.

2. Ontwikkelingen in de jeugdbeschermingsregio ZW 4

Financiering caseloadverlaging voor jeugdbeschermers

In het najaar van 2022 is de financiering van de extra caseloadverlaging voor jeugdbeschermers naar 1 op 14 in ZW 4 gecontinueerd tot en met 2023 (totale kosten ruim 3 miljoen). In Holland Rijnland is besloten om deze middelen (7 ton per jaar) voor 2023 en ook voor 2024 toe te kennen (PHO jeugdhulp van september 2022). Met de vaststelling van de meerjarenbegroting 2023-2026 voor Jeugdhulp Holland Rijnland op 21 juni 2023 zijn deze bedragen voor caseloadverlaging verder doorgetrokken naar 2026; we verwachten immers dat deze kosten langer nodig zijn. De GI's merken wel steeds meer dat zij steeds moeilijker nieuwe jeugdbeschermers kunnen aantrekken. Daarom zetten zij de afgelopen 2 jaar al in op het werven van ondersteunend jeugdbeschermers en junior-jeugdbeschermers, die met een gericht trainingsprogramma na een tijdje door kunnen groeien naar het vak van jeugdbeschermer.

Vijf dagen termijn/ in- en doorstroomteam

Onlangs de extra financiële impuls voor de caseloadverlaging is de personeelsbezetting fragiel bij de GI's. Het verloop is groot, de jaarlijkse uitstroom in ZW 4 is bijna 20% en de instroom van nieuw personeel blijft achter. Zeker als het gaat om werving van SKJ-geregistreerde en ervaren jeugdbeschermers. Nieuw ingestroomde jeugdbeschermers kunnen dan niet direct met een volledige caseload aan de slag. Hierdoor blijft het een dagelijkse uitdaging om elk gezin binnen de wettelijke termijn van 5 dagen na uitspraak van de kinderrechter blijvend te koppelen aan een vaste jeugdbeschermer. Om toch de directe en structurele veiligheid te waarborgen werken de GI's in de regio volgens een landelijk "handelingsperspectief⁷¹" met een in- en doorstroomteam. Dit betekent dat in die situaties waarin de 5 dagen termijn niet gehaald wordt altijd de onveiligheid rond het kind in beeld wordt gebracht. Er wordt voor gezorgd dat er veiligheidsafspraken worden gemaakt (door een jeugdbeschermer en met het gezin en het veelal al betrokken sociale- en professionele netwerk) om acute onveiligheid weg te nemen. Op iets langere termijn krijgt het gezin dan een vaste jeugdbeschermer.

Efficiënt verwijzingsproces met een uniform aanmeldformulier

Om administratieve lasten en daarmee werkdruk te verminderen voor de jeugdbeschermers hebben de GI's de wens uitgesproken het toeleidingsproces naar jeugdhulp efficiënter in te richten. Het werken met één aanmeldformulier voor de inzet van de hulp door jeugdhulpaanbieders is hiervoor belangrijk. Op dit formulier staan de problematiek van de jeugdige/het gezin, de hulpvraag en indien noodzakelijk de persoonsgegevens vermeld. Nu werken de jeugdhulpaanbieders nog met een eigen aanmeldformulier. Het kost de jeugdbeschermers veel tijd om deze verschillende formulieren in te vullen. Naar voorbeeld van de regio Gelderland is in de regio ZW 4 een werkgroep, met vertegenwoordigers van de GI's, jeugdhulpaanbieders en de gemeenten, gestart om te komen tot één aanmeldformulier. Ook is er een landelijke werkgroep die zich hiermee bezighoudt. Deze landelijke werkgroep heeft de input van onze regio meegenomen in de volgende versie van het formulier. In de tweede helft van 2023 wordt dit uniforme formulier in ZW4 ingevoerd. De ambitie is dat andere verwijzers naar jeugdhulp (de lokale teams en huisartsen) ook het formulier gaan gebruiken. Dit is een goede stap in de aanpak van vermindering van administratieve lasten.

2. Ontwikkelingen in de regio Holland Rijnland

Integrale aanpak Wachttijden

Een belangrijke prioriteit voor jeugdhulp in Holland Rijnland is om de wachttijden terug te dringen. Hierover is op 25 mei een bestuurlijke startbijeenkomst gehouden. Tijdens deze bijeenkomst was te zien dat er veel energie is bij de deelnemers om met de aanpak wachttijden aan de slag te gaan. Samenwerken kwam hierbij als belangrijk speerpunt naar voren. Jeugdhulpaanbieders, Gecertificeerde Instellingen en de gemeentelijke toegangsteams willen graag meedenken en meedoen in het vervolgtraject. De aanpak wordt ambtelijk ondersteund met een tweetal inhoudelijke opgaveteams (Naar Voren en Kwetsbaar Eerst!) en 2 ondersteunende opgaveteams (Monitoring en Financieel Stelsel).

Aantal kinderen met een JB-maatregel Holland Rijnland

3 GI's	2020	2021	2022	2022 tov 2021
Aantal kinderen in Jeugdbescherming en Jeugdreclassering in Nederland	-	49.210	46.150	-6%
Aantal kinderen in Jeugdbescherming en Jeugdreclassering in Holland Rijnland	1.305	1.341	1.236	-7%
Nieuwkoop	-	60	60	0%

Bron: www.cbs.nl en gegevens van SOZ Holland Rijnland

De landelijke trend is dat het aantal Jeugdbeschermingsmaatregelen daalt. Holland Rijnland volgt die trend. De daling van het aantal maatregelen is één van de doelstellingen vanuit de contracten voor de Gecertificeerde Instellingen in Holland Rijnland. Dit omdat een

jeugdbeschermingsmaatregel diep ingrijpt in de levens van mensen. De achtergrond van deze daling zullen we nader onderzoeken, omdat we ook weten dat de wachtlijsten en de personeelstekorten ervoor kunnen zorgen dat de kinderrechter minder maatregelen oplegt¹⁰¹.

Doorbraakaanpak Holland Rijnland en zorglandschap

De zgn. doorbraakaanpak houdt in dat kinderen met een jeugdbeschermingsmaatregel zo snel mogelijk een vaste jeugdbeschermer en daarna ook passende hulp krijgen. De Inspectie Gezondheidszorg en Jeugd (IGJ) hanteert voor deze kinderen een maximumtermijn van 3 maanden wachten op jeugdhulp. Elk kwartaal bespreken we de casuïstiek van de doorbraaklijst met de 3 GI's en bepalen we wat er voor deze casuïstiek nodig is. De aantallen van de doorbraaklijst ontwikkelen zich als volgt:

Aantal kinderen op de doorbraaklijst	juni 2022	juli 2022	oktober 2022	januari 2023	april 2023	juli 2023
Holland Rijnland	14	14	16	14	13	15
Nieuwkoop	0	1	0	0	1	0

Tabel: aantal kinderen met een jeugdbeschermingsmaatregel, dat langer dan 3 maanden op jeugdhulp wacht (het gaat niet elke keer om dezelfde kinderen).¹⁰¹

Afgelopen maanden is het aantal kinderen op de doorbraaklijst van Holland Rijnland redelijk stabiel gebleven. De hulpvormen die nodig zijn, zijn ook in den lande schaars. Het gaat vooral om jeugdhulp met een verblijfscomponent, hulp bij complexe echtscheidingen en traumabehandeling. In overleg met de SOZ Holland Rijnland en de aanbieders van deze zorg zijn we in gesprek om meer van deze schaarse zorgvormen aan te bieden.

Plan van Aanpak Toekomstscenario Kind- en gezinsbescherming Holland Rijnland

In Holland Rijnland is door de projectleider voor het Toekomstscenario Kind- en gezinsbescherming in samenwerking met de ketenpartijen een notitie met een startfoto en een Plan van Aanpak opgesteld. Deze projectleider en de uit te voeren maatregelen worden bekostigd uit de rijksmiddelen die centrumgemeente Leiden krijgt voor de aanpak Huiselijk Geweld en Kinder mishandeling (ongeveer € 550.000 per jaar in 2022-2025). In deze notitie staan aanbevelingen om in de periode 2023-2024 in Holland Rijnland richting de werkwijze van het Toekomstscenario te gaan werken. Deze sluiten aan bij de wachtlijstaanpak in Holland Rijnland en deze zijn o.a.:

- Het versterken van een gezamenlijke visie op gezinsgericht werken, regie en het samenwerken met een verklarende analyse;
- Het leren over organisaties heen i.p.v. binnen de eigen organisatie, mede gericht op hoe we gezinsleden meer het gevoel kunnen geven dat ze gehoord en geholpen worden (ism ervaringsdeskundigen);
- Het actief betrekken van bestaanszekerheid in de analyse en oplossingen;
- Onderzoeken of intensief casemanagement een oplossing biedt voor het vraagstuk langdurende en complexe regie;
- Hoe houden we gezamenlijk zicht op of we de goede kant op gaan? Hoe meten we de outcome van onze inzet?

Een projectgroep met vertegenwoordigers uit de keten van huiselijk geweld en kindbescherming (o.a. de lokale teams, Veilig Thuis, de GI's, de Raad voor de Kinderbescherming, de

vrouwenopvang en de GGZ) gaat deze onderwerpen uitwerken voor regio Holland Rijnland. We willen hierbij het perspectief van clientervaring ook bij benutten.

Samenwerken aan Veiligheid

Met een nieuwe en verbindende manier van samenwerking en samen leren “*Samen Werken aan Veiligheid*” zijn we in Holland Rijnland al eerder gestart in het kader van het Toekomstscenario. “Samenwerken aan Veiligheid” is een samenwerking tussen de lokale (jeugd-)teams en de GI’s in Holland Rijnland. Per september 2022 is een jeugdbeschermer in elk lokaal team een dagdeel aanwezig om samen de casuïstiek te bespreken. De kennis over (on-)veiligheid in gezinnen wordt zo naar voren gebracht, zodat de medewerker van het lokale jeugdteam meer kennis en vaardigheden krijgt om met deze moeilijke problematiek om te gaan. En we proberen om een jeugdbeschermingsmaatregel zo veel mogelijk te voorkomen. Dit is een succesvolle manier van samen optrekken in ingewikkelde casuïstiek. Deze werkwijze willen we verder uitbouwen naar een netwerksamenwerking, ook met Veilig Thuis en de Raad voor de Kinderbescherming, zoals het Regionaal Veiligheidsteam vanuit het Toekomstscenario beoogt.

Urgentiebepaling/ Kwetsbaar Eerst!

Per Kamerbrief van 11 november 2022 heeft staatssecretaris Van Ooijen van VWS de gemeenten opgeroepen om

“Kinderen met een kindbeschermingsmaatregel prioriteit te geven bij de verdeling van jeugdhulp, mits de hulpvraag van kinderen zonder kindbeschermingsmaatregel niet urgenter is^[10].”

Het Nederlands Jeugd Instituut (NJI) is hiervoor bezig met een publicatie met wetenschappelijke inzichten en praktische handvatten over urgentiebepaling. Hiervan heeft het NJI begin juni 2023 in Holland Rijnland (als eerste in Nederland) de eerste inzichten gedeeld in een bijeenkomst met de jeugdhulpketen uit Holland Rijnland. Het NJI geeft aan dat het vooral moet gaan over “Samen beslissen bij schaarse zorg”. Er is een projectgroep met vertegenwoordigers van gemeenten, jeugdhulpaanbieders, JB West en Veilig Thuis, die in de 2^e helft van 2023 uitwerking geeft aan dit onderwerp: de zorg voor de meest kwetsbare gezinnen en wie daarin urgentie/ voorrang krijgt. Daarvoor zullen we de publicatie van het NJI als richtlijn gebruiken.

Fragiel personeelsbestand bij de 3 GI's

De William Schrikker Stichting^[11] heeft in regio Haaglanden aangegeven om een opnamestop te moeten invoeren voor preventieve dienstverlening in juni en juli 2023. Dit is in Holland Rijnland gelukkig nog niet het geval, al geven de 3 GI's aan dat het personeelsbestand fragiel is. Bij nog meer opzeggingen of ziekte van personeel kunnen de GI's moeten beslissen om hun dienstverlening af te schalen. We houden de situatie qua personeelsbestand met de 3 GI's in Holland Rijnland tijdens de kwartaalgesprekken goed in het oog.

3. Ontwikkelingen in Nieuwkoop

Ook in Nieuwkoop is doorgewerkt aan de werkwijze “samenwerken aan veiligheid”. De aan het JGt-Nieuwkoop gekoppelde medewerker van jeugdbescherming West is bij de meeste casuïstiek overleggen aanwezig, inbreng. Doordat nu een jeugdbeschermer direct aan het JGT is gekoppeld kan steeds scherper afgewogen worden voor welke cliënten een maatregel helpend zou zijn en hoe op een goede manier wachttijd voor de start van de jeugdbescherming wordt overbrugd.

